

10-07-2022

Welkom op de 15^e zondag door het jaar. Toen ik deze viering voorbereidde, verbaasde het me opnieuw dat de schriftlezingen die ons op een zondag worden aangeboden steeds weer verrassend zijn. Lees een stukje uit de bijbel, lees het goed en er gebeurt iets met je. Soms krijg je een gevoel van vreugde, een andere keer overheerst ongeloof of zelfs boosheid. Als je de gewenning even uitschakelt (o ja, dat verhaal ken ik al) blijken de teksten die wij aangereikt krijgen uitdagend. Ze bedoelen ons te helpen bij het vinden en gaan van de juiste weg, maar soms, en misschien wel altijd, is dat een weg door verwarring heen. Ook vandaag. Wie goed leest en luistert, zal zichzelf vragen stellen. Dat geldt straks ook bij het horen van de parabel van de barmhartige Samaritaan. Daar is de vraag 'wie is mijn naaste?'. Het voor de hand liggende antwoord lijkt dan te zijn: degene die naast me zit, loopt, woont, de mensen uit mijn buurt. Maar is degene die naast me zit ook wel echt mijn naaste? Dat is de vraag van het evangelie: 'Zie je degene die naast je zit wel staan?'

Om ons waarachtig open te stellen voor de naaste die God ons geeft en om met elkaar te vieren in oprechte verbondenheid, keren we een moment in onszelf om vervolgens te bidden om ontferming.

Kyrie Gloria

Gebed

Eeuwige, laat ons met hart en ziel terugkeren naar U. Laat Uw woord in ons doordringen, dichtbij, in onze mond en in ons hart. Laat ons volbrengen wat U van ons vraagt, opdat wij ten volle de mens worden zoals wij bedoeld zijn. Dat vragen wij U door Hem die ons nabij is, Jezus, Uw zoon, onze broeder. Amen

Deuteronomium 30:10-14

Lucas 10:25-37

Overweging

Door de eeuwen heen is het woord 'barmhartig' gekoppeld aan 'Samaritaan', dank zij de parabel die wij zojuist hoorden. Het is een van

de bekendste verhalen die Jezus vertelde. Waarom zo bekend? Ik denk omdat het een bepaalde snaar raakt in mensen – vroeger en ook nu. Het gaat over het feit dat ik niet alleen op de wereld ben, maar met andere mensen tussen wie een verband bestaat, een ingewikkeld verband dat wordt gekenmerkt door liefde maar ook door angst, door aandacht maar ook door verstrooidheid, door barmhartigheid maar ook door onverschilligheid.

In de vertelling die als naam heeft 'de barmhartige Samaritaan' gaat Jezus in op dat ingewikkelde verband tussen mensen. Hij vertelt daar de geschiedenis van een man die naar Jericho reist, door rovers wordt overvallen en gewond langs de weg blijft liggen. Een priester en een leviet komen langs en lopen door. Een voor de Joodse cultuur half-heidense Samaritaan komt ook voorbij – staat bij hem stil en helpt hem. De vraag van Jezus luidt dan: 'Wie van de drie is de naaste van deze man geweest?'. Antwoord: 'Degene die hem barmhartigheid heeft bewezen'. De anderen, de priester en de leviet, zijn dus niet de naasten van deze uitgeschudde man. Natuurlijk zijn ze wel medemens van hem. Ze hebben hun eigen redenen en motieven om niet de naaste te worden van deze hulpeloze. Ongetwijfeld zien ze een medemens in de goot liggen, maar hun hart is in deze situatie te klein om in beweging te komen. Ze zijn verstrooid, of hebben geen tijd, of zijn bang.

Wij, samen met de gewonde, de priester, de leviet en de Samaritaan zijn allemaal medemens van elkaar, maar medemens worden pas naasten door een speciaal soort liefde die barmhartigheid heet. In die speciale liefde geeft je hart antwoord op een situatie; verplaatst zich in de ander. Hier werkt de voorkeursliefde van het christendom: het welzijn van die ander staat voorop; je wilt dienen, het egocentrisme voorbij. Wie van de vele mensen die bestaan kan mijn naaste worden? Van wie en van hoeveel mensen kan ik houden en mijn liefde voor hen concreet maken? Dat zal blijken in een concrete situatie. Een medemens kan je naaste worden als je barmhartig voor haar/hem bent. Als je een arme helpt door

een materiële gift, maar evenzeer als je aandachtig luistert of iemand met name groet. Als dat gebeurt uit liefde. Door barmhartigheid wordt uit de medemens een naaste geboren.

Zo voltrekt zich in het doen en laten van de Samaritaan de geboorte van een naaste. Barmhartigheid blijkt een scheppende kracht. In de priester, de leviet en de Samaritaan gebeurde iets toen ze de gewonde langs de weg zagen liggen. Stel u voor dat iemand hulpeloos langs de weg ligt. Wat gebeurt er bij je in zulk een situatie? In een flits gaat door je heen: wat ga ik doen, ben ik de aangewezen persoon om te helpen? Je bedenkt dat je in tijdnood zit, dat je te laat komt voor je afspraak of mogelijk word je overvallen door angst. En dan zijn er gedachten als: moet ik dat doen, ik ben toch niet van de politie of van de brandweer? Ik ga mijn handen hier niet aan branden.

Waarschijnlijk hebben de priester en de leviet daar wel degelijk een medemens zien liggen. Er is van alles door hen heengegaan en mogelijk hebben ze goede redenen gehad om door te lopen. De Samaritaan was barmhartig en deed iets bijzonders: hij maakte de liefde concreet. Een wonder voltrok zich, er werden twee naasten geboren.

VOORBEDE

Eeuwige, wij bidden U voor mensen die waar ook ter wereld lijden door oorlogsgeweld ziekte, honger of dorst, die niet beschermd zijn tegen onrecht en misbruik:

dat iemand naar hen omziet, dat wij naar hen omzien.

Laat ons zingend bidden

Voor mensen die het tempo van de wereld niet kunnen bijbenen, die het harde leven van macht en materialisme niet meer kunnen volhouden en soms letterlijk langs de kant van de weg liggen:

dat iemand voor hen zorgt, dat wij voor hen zorgen.

Laat ons zingend bidden

Voor mensen die steeds weer van harte de handen uit de mouwen steken, die zich met liefde en zorg inzetten voor medemensen die in nood verkeren, die de tijd willen nemen om elkaar tot naasten te maken: dat er altijd zulke mensen mogen zijn, dat wij die mensen zijn.

Laat ons zingend bidden

Voorganger

God, U die naar ons omziet, wij leggen onze gebeden voor U neer: geef ons de kracht om op het juiste moment in een medemens onze naaste te zien.

Wij vragen U dat door hem die ons aanzet barmhartig te zijn, Jezus Uw zoon en onze broeder. Amen